

Zaaknummer: 3854170 Datum: 19 mei 2026	Opsteller : Amiet Soekhoe
Onderwerp: Mandaatbesluit uitvoeren controles door Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland	
Besluit: Het Mandaatbesluit SOZ Holland Rijnland voor het uitvoeren van en het aanwijzen van personen voor het uitvoeren van controles en fraudeonderzoek in het kader van de Regeling Jeugdwet vast te stellen en te ondertekenen.	

Publiekssamenvatting

Met dit besluit mandateert het college de bevoegdheid om controles (materiële controle, detailcontrole en fraudeonderzoek) in te zetten en personen daarvoor aan te wijzen aan de secretaris-directeur van de Serviceorganisatie Zorg Holland-Rijnland (hierna: SOZ). Met deze wijziging wordt de relatie tussen de gemandateerde en de toezichthouders van de gemeenten aangesloten bij SOZ verder uitgewerkt. Het besluit leidt ertoe dat SOZ voor de aangesloten gemeenten controles kan inzetten op een gelijke wijze.

Inleiding

Voorgesteld wordt om het Mandaatbesluit voor het uitvoeren van en het aanwijzen van personen voor het uitvoeren van controles en fraudeonderzoek in het kader van de Regeling Jeugdwet (hierna: Mandaatbesluit SOZ Holland Rijnland 2026) vast te stellen. Het betreft een aanvulling van de huidige mandatering aan de secretaris-directeur voor de contractering van jeugdhulpaanbieders. Het Mandaatbesluit SOZ Holland Rijnland 2026 betreft een uitwerking van de bevoegdheid van het college om controles in te zetten. Aanleiding hiervoor is de behoefte bij de SOZ-aangesloten gemeenten om die controles op eenzelfde wijze uit te voeren.

Met dit mandaatbesluit creëren wij de grondslag waarop SOZ controles kan inzetten op basis van de Regeling Jeugdwet. Deze mandatering is vereist, omdat colleges van gemeenten anders afzonderlijk controles moeten instellen of voor elke controle een apart mandaatbesluit moeten nemen. De controles richten zich op onderzoek naar de rechtmatigheid van de declaraties c.q. geleverde prestaties van een jeugdhulpaanbieder. In het Mandaatbesluit is opgenomen dat de bevoegdheden om deze controles in te zetten

en personen daarvoor aan te wijzen, vastgelegd in paragraaf 6b, Regeling Jeugdwet, gemandateerd worden aan de secretaris-directeur van de SOZ.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De mandatering stelt SOZ in staat controles uit te voeren bij jeugdhulpaanbieders van de (regionale) inkoop van jeugdhulp om de door de jeugdhulpaanbieders gefactureerde prestaties (rechtmatigheid) vast te stellen (prestatielevering). Voorts artikel 78 van het contract tussen de regio Holland Rijnland en jeugdhulpaanbieders te effectueren. Hiermee kan de gemeente mede voldoen aan zijn maatschappelijk plicht om jeugdhulpuitgaven rechtmatig uit te geven.

Kader

Op dit voorstel zijn van toepassing: Regeling Jeugdwet, artikel 6b.1 t/m 6b.7, waardoor de SOZ, bij persoon van de secretaris-directeur, formele controles, materiële controles, detailcontroles en fraudeonderzoeken kan (doen) verrichten. De voorwaarden die de artikelen stellen aan dergelijke controles, bijvoorbeeld de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, zijn in hun volledigheid van toepassing. Als de secretaris-directeur toezichthouders betreft zijn daarnaast de bepalingen in hoofdstuk 5, titel 5.2, 'Toezicht op de naleving' van toepassing.

De wettelijke grondslag voor het afgeven van het mandaat is artikel 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Er is sprake van mandatering, niet van delegatie. Dat betekent dat het college de bevoegdheid tot het uitvoeren van controles behoudt. Het college kan ook instructies geven aan gemandateerde. De bestaande toezichthouder van de gemeente Alphen aan den Rijn behoudt dan ook haar bevoegdheden en takenpakket bij dit besluit, immers de SOZ wordt geen toezichthouder namens de gemeente, maar krijgt mandaat om controles uit te voeren.

Argumenten

Effectueren van artikel 78 in het contract met jeugdhulpaanbieders

In het contract tussen de regio Holland Rijnland (gemandateerd aan SOZ) en de jeugdhulpaanbieders is als sinds 2021 artikel 78 opgenomen. Dit artikel luidt '*Holland Rijnland is gerechtigd tot het verrichten van materiële controle en het doen van fraudeonderzoek conform paragraaf 6b van de Regeling Jeugdwet*'. Met het gevraagde mandaat wordt dit artikel geëffectueerd en dan kan SOZ dit artikel betrekken in het gemandateerde contractmanagement.

Regionale afstemming

De afzonderlijke colleges zijn verantwoordelijk voor het voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp (art. 2.6, lid 1, sub a, Jeugdwet). Om de rechtmatigheid te kunnen toetsen bij concrete signalen van misstanden bestaan ingrijpende controles: de materiële controle, de detailcontrole en het fraudeonderzoek. Deze zijn vastgelegd in paragraaf 6b van de Regeling Jeugdwet. De bevoegdheid om deze controles te starten is neergelegd bij het college. Dat betekent dat bij een regio-breed onderzoek de verschillende colleges ieder afzonderlijk een onderzoek moeten starten. De kans op ongelijke behandeling en willekeur is groot. Door de secretaris-directeur SOZ, een regionale organisatie, te mandateren verzekert het college zich ervan dat over de gehele regio onderzoeken op een gelijke wijze worden gestart, uitgevoerd en afgewikkeld.

Uitvoering van de bevoegdheden vergt mandatering.

Met het Mandaatbesluit SOZ Holland Rijnland 2026 wordt de grondslag gecreëerd waarop de secretaris-directeur SOZ de controles kan inzetten. De Jeugdwet en Regeling Jeugdwet geeft de bevoegdheid aan het college. Zonder mandatering kan de secretaris-directeur SOZ de bevoegdheden niet uitvoeren. De eisen die de Jeugdwet en de Regeling Jeugdwet stellen aan het gebruik van de bevoegdheden zijn ook van toepassing op gemandateerde.

De aanvulling op de mandatering van SOZ is een randvoorwaarde voor de doorontwikkeling van handhaving en toezicht.

Het invoeren van toezicht in de jeugdhulp is cruciaal om de rechtmatigheid en kwaliteit van de geleverde zorg en ondersteuning te waarborgen. Met effectieve toezicht- en handhavingsmechanismen kunnen onregelmatigheden vroegtijdig worden opgespoord en aangepakt. Materiële controles, detailcontroles en fraudeonderzoeken zijn een belangrijk onderdeel van effectief toezicht. Effectief toezicht zorgt dat jeugdigen de juiste hulp krijgen, middelen doelmatig worden besteed en dat jeugdhulpaanbieder voldoen aan de gestelde eisen (rechtmatigheid). Toezicht versterkt niet alleen het vertrouwen in het systeem, maar draagt ook bij aan een veilige en verantwoorde jeugdhulppraktijk. Met de volledige aansluiting van de gemeente Alphen aan den Rijn bij de SOZ per 2027, is dit een logische stap.

Duurzaamheid

Dit is niet van toepassing.

Participatie

Dit mandaatbesluit is regionaal afgestemd, waarbij de toezichthouders van Alphen aan den Rijn en Leiden samen met de concernjuristen van die gemeenten in overleg zijn getreden met de SOZ. Afspraak is dan ook dat na dit besluit, de samenwerking tussen de SOZ en toezichthouders in de regiogemeenten geïntensiveerd wordt.

Financiële consequenties

Dit besluit heeft geen financiële consequenties.

Realisatie

Na vaststelling door het college en de formele instemming van de SOZ met dit mandaat, volgt openbare bekendmaking van dit besluit.

Als uitvloeisel van dit mandaatbesluit wordt de samenwerking tussen de toezichthouders van de gemeenten in de regio met de SOZ geïntensiveerd. Vanaf 1 juli 2026 kan SOZ de controles inzetten bij rechtmatigheidsonderzoeken bij jeugdhulpaanbieders.

Toezichthouders kunnen de onderzoeken uitvoeren.

Bijlage:

- Mandaatbesluit SOZ Holland Rijnland 2026